

AGENCIJA ZA ZAŠTITU OSOBNIH PODATAKA

www.azop.hr

**PRAVO NA ZAŠTITU OSOBNIH PODATAKA U REPUBLICI
HRVATSKOJ**

- Što su osobni podaci, zbog čega se i čiji se osobni podaci štite, tko ih ima pravo prikupljati i obrađivati i kome se građani mogu obratiti u slučajevima povrede njihovih prava prilikom obrade osobnih podataka?

Zaštita osobnih podataka i pravni temelj zaštite

Zaštita osobnih podataka ustavna je kategorija te je svakom građaninu u okviru zaštite ljudskih prava i temeljnih sloboda zajamčena zaštita osobnih podataka, njihove sigurnosti i tajnosti, a bez privole ispitanika osobni podaci mogu se prikupljati, obrađivati i koristiti samo uz uvjete određene zakonom.

Iz tog razloga donesen je Zakon o zaštiti osobnih podataka (Narodne novine, br. 103/03, 118/06., 41/08) kao temeljni propis koji osigurava zaštitu osobnih podataka prilikom njihovog prikupljanja, obrade i korištenja.

Potreba zaštite osobnih podataka u suvremenom društvu

Vaši osobni podaci mogu se prikupljati i koristiti u mnogim aspektima svakodnevnog života. Kao pojedinac Vaše osobne podatke možete dati kada se primjerice upisujete u knjižnicu, otvarate račun u banci i sl. Iako u mnogim slučajevima podatke dajete dobrovoljno i u određenu svrhu, moguće su različite zlouporabe i mogućnosti korištenja podataka u različite svrhe koje često nisu niti zakonite. Stoga je pri davanju osobnih podataka potrebno biti na oprezu i znati u koju se točno svrhu osobni podaci daju i hoće li se koristiti u neke druge svrhe.

Posebno treba biti na oprezu pri davanju podataka korištenjem suvremenih telekomunikacijskih sredstava. Naime, razvoj suvremenih tehnologija omogućava ne samo brz prijenos velikih količina podataka, već i mogućnost prijenosa podataka u druge zemlje bez Vašeg znanja i odobrenja.

Koja je svrha zaštite osobnih podataka i čiji se osobni podaci štite?

Svrha zaštite osobnih podataka je zaštita privatnog života i ostalih ljudskih prava i temeljnih sloboda pri obradi osobnih podataka.

Zaštita osobnih podataka osigurana je svakoj fizičkoj osobi bez obzira na državljanstvo i prebivalište, rasno ili etničko podrijetlo, vjerska obilježja, politička ili druga uvjerenja ili bilo koje druge osobine.

Što je osobni podatak i gdje se mogu nalaziti Vaši osobni podaci?

Osobni podatak je svaka informacija koja se odnosi na fizičku osobu koja je identificirana ili se može identificirati na temelju obilježja koja su specifična za njezin identitet. Stoga osobni podaci mogu biti bilo koji podaci koji identificiraju pojedinca, kao što su primjerice Vaša e-mail adresa, telefonski broj ili fotografija.

Osobni podaci koji se odnose na rasno ili etničko podrijetlo, politička stajališta, vjerska ili druga uvjerenja, sindikalno članstvo, zdravlje ili spolni život i osobni podaci o kaznenom i prekršajnom postupku predstavljaju **posebne kategorije osobnih podataka** te se pri njihovoj obradi mora voditi posebna briga i osigurati posebna zaštita.

Vaši osobni podaci mogu biti sadržani u računalnim bazama osobnih podataka ili se mogu voditi primjenom tehničkih pomagala ili ručno. Skup takvih podataka čini **zbirku osobnih podataka** prema Zakonu o zaštiti osobnih podataka.

Što znači obrada osobnih podataka?

Obrada osobnih podataka obuhvaća kompletnu manipulaciju osobnim podacima (to mogu biti prikupljanje, promjena, brisanje, davanje na korištenje podataka i sl.).

U kojim slučajevima se mogu prikupljati i obrađivati Vaši osobni podaci?

Osobni podaci mogu se prikupljati i obrađivati u sljedećim slučajevima:

- Za obradu podataka dali ste privolu
- Obrada je određena zakonom, odnosno u svrhu je izvršavanja zakonskih obveza voditelja zbirke osobnih podataka
- Obrada se temelji na ugovoru u kojem ste Vi stranka
- Obrada je u svrhu zaštite Vašeg života ili tjelesnog integriteta
- Obrada je u javnom interesu ili u svrhu izvršavanja javnih ovlasti
- Predmet obrade su podaci koje ste sami objavili

Kada se Vaši osobni podaci obrađuju na temelju Vaše privole ista treba biti dana slobodno, izričito i u točno određene svrhe.

Posebne kategorije osobnih podataka mogu se obrađivati iznimno i pod uvjetom da ste dali Vašu privolu, ako je obrada u svrhu izvršavanja zakonskih obveza voditelja zbirke osobnih podataka, ako je obrada u svrhu zaštite Vašeg života ili tjelesnog integriteta, ako ste sami objavili podatke ili ako podatke obrađuje neprofitno tijelo čiji ste član.

Tko je dužan voditi brigu o zakonitoj obradi Vaših osobnih podataka?

Za zakonitu obradu i zaštitu osobnih podataka odgovorne su sve fizičke i pravne osobe, državna ili druga tijela (tzv. **voditelji zbirke osobnih podataka**) koji obrađuju Vaše osobne podatke. Primjerice to može biti Vaš poslodavac koji vodi kadrovsku evidenciju, udruga čiji ste član ili banka čiji ste korisnik usluga.

Zakonita obrada osobnih podataka znači da su voditelji zbirke osobnih podataka dužni osobne podatke obrađivati u točno određenu svrhu te moraju osigurati da podaci budu točni, potpuni i ažurni. Također, ne smiju se prikupljati prekomjerni i nepotrebni podaci koji nisu nužni za ostvarenje svrhe u koju se prikupljaju, ne smiju se davati neovlaštenim osobama, ne smiju se koristiti nakon proteka zakonskog roka korištenja, odnosno ostvarenjem svrhe u koju su podaci prikupljeni.

Koja su Vaša zakonska prava za ostvarenje zaštite osobnih podataka i koji je prvi korak za njihova ostvarenja?

U slučajevima obrade Vaših osobnih podataka osigurana su Vam sljedeća temeljna prava:

- Pravo na informaciju – znači pravo biti informiran od strane voditelja zbirke osobnih podataka da se Vaši osobni podaci obrađuju, pravo znati u koju svrhu se Vaši podaci obrađuju, tko ih obrađuje i tko ih koristi
- Pravo pristupa podacima koji se obrađuju
- Pravo zatražiti ispravak, izmjenu ili dopunu netočnih, nepotpunih ili neažurnih podataka
- Pravo odustati od privole dane za obradu podataka i pravo zatražiti prestanak daljnje obrade
- Pravo usprotiviti se obradi osobnih podataka u svrhe marketinga.

Kako biste ostvarili Vaša zakonska prava možete se obratiti voditelju zbirke osobnih podataka koji obrađuje Vaše podatke.

Kome se možete obratiti ako smatrate da Vam je nanесena šteta zbog nezakonite obrade Vaših osobnih podataka od strane voditelja zbirke osobnih podataka?

Pravo na naknadu štete možete ostvariti pred sudom opće nadležnosti.

Kome se možete obratiti ako smatrate da su pri obradi Vaših osobnih podataka povrijeđena Vaša prava od strane voditelja zbirke osobnih podataka?

Nadzor nad provedbom zaštite osobnih podataka odnosno nad svima koji obrađuju osobne podatke provodi **Agencija za zaštitu osobnih podataka**.

Stoga, ako smatrate da su povrijeđena Vaša zakonska prava od strane voditelja zbirke osobnih podataka možete se zahtjevom obratiti Agenciji koja u konkretnom slučaju odlučuje, je li doista riječ o povredi prava pri obradi osobnih podataka.

Agencija za zaštitu osobnih podataka i nadzorne ovlasti Agencije

Agencija za zaštitu osobnih podataka neovisno je, nadzorno i savjetodavno tijelo koje osigurava provedbu zaštite osobnih podataka.

Glavna zadaća Agencije je nadzor nad provođenjem zaštite osobnih podataka.

Agencija nadzire voditelje zbirke osobnih podataka koji obrađuju osobne podatke te ih upozorava ili opominje na nezakornosti u obradi osobnih podataka, također može narediti uklanjanje nepravilnosti, privremeno zabraniti obradu podataka, narediti brisanje osobnih podataka te zabraniti njihovo iznošenje izvan Republike Hrvatske. Za nepostupanje po odredbama Zakona za voditelje zbirke osobnih podataka predviđene su novčane kazne.

Također, Agencija ima pravo predložiti pokretanje kaznene ili prekršajne odgovornosti voditelja zbirke osobnih podataka.

Središnji registar evidencija o zbirkama osobnih podataka

Voditelji zbirke osobnih podataka dužni su **Agenciji za zaštitu osobnih podataka** prijaviti svaku obradu osobnih podataka (osim izuzetaka propisanih zakonom) na način da dostave **evidenciju o zbirci osobnih podataka** koju vode u **Središnji registar**.

Središnji registar koji vodi Agencija javnog je karaktera te pruža informacije o zbirkama osobnih podataka - tko obrađuje Vaše osobne podatke, na temelju čega i u koju svrhu, koji su to podaci, kako se prikupljaju i čuvaju, kome se daju na korištenje, iznose li se izvan Republike Hrvatske.

Kontakt podaci Agencije za zaštitu osobnih podataka

AGENCIJA ZA ZAŠTITU OSOBNIH PODATAKA

Ulica Republike Austrije 25

10 000 ZAGREB

Tel: 4609-000

Fax: 4609-099

E-mail adresa: azop@azop.hr, info@azop.hr

Web adresa: www.azop.hr